

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmmma Totivs Theologiae S. Thomae Aqvinatis, Doctoris Angelici Ordinis Prædicatorum

Secvndæ Secvndæ Partis Volumen Tertium

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Romae, 1619

Cui virtuti opponatur? 2

urn:nbn:de:hbz:466:1-38803

Vtrum pusillanimitas opponatur magnanimitati?

AD secundum sic proceditur. Videtur, quod pusillanimitas non opponatur magnanimitati. Dicit enim Philosophus in 4 Ethicor. * quod pusillanimus ignorat seipsum: appeteret enim bona quibus dignus est, si se cognosceret. Sed ignorantia sui videtur opponi prudentiæ. Ergo pusillanimitas opponitur prudentiæ.

*inf 9. 162
a 1. ad 3
Et 4. Eth.
lec. 11. ff.
* l. 4. c. 3.
ad ff. 2. 5.*

¶ 2 Præterea, Matthæi vigesimo quinto, Seruum, qui propter pusillanimitatem pecunia vti recusauit, vocat Dominus malum & pigrum. Philosophus etiam dicit in quarto Ethicor. quod * pusillanimi videntur pigri. Sed pigritia opponitur sollicitudini, quæ est actus prudentiæ: vt supra habitum est. Ergo pusillanimitas non opponitur magnanimitati.

*lib. 4. c. 3.
ad ff. 2. 5.
9. 47. 4. 2.*

¶ 3 Præterea, Pusillanimitas videtur ex inordinato timore procedere. Vnde dicitur Isaia trigesimo quinto, Dicite pusillanimis, confortamini, & nolite timere. Videtur etiam procedere ex inordinata ira, secundum illud Coloss. 3. Patres, nolite ad indignationem prouocare filios vestros, vt non pusillo animo fiant. Sed inordinatio timoris opponitur fortitudini, inordinatio autem iræ mansuetudini. Ergo pusillanimitas non opponitur magnanimitati.

¶ 4 Præterea, Vitium quod opponitur alicui virtuti, tanto grauius est, quanto est magis virtuti dissimile. Sed pusillanimitas magis est dissimilis magnanimitati quam præsumptio. Ergo si pusillanimitas opponeretur magnanimitati, sequeretur quod esset grauius peccatum, quam præsumptio: quod est contra illud quod dicitur Eccles. 37. O præsumptio nequissima, vnde creata es? Non ergo pusillanimitas opponitur magnanimitati.

SED contra est, quod pusillanimitas & magnanimitas differunt secundum magnitudinē & paruitatē animi, vt ex ipsis nominibus apparet. Sed magnū & parū sūt opposita. Ergo pusillanimitas opponit magnanimitati.

R B-

RESPONDEO dicendum, quòd pusillanimitas potest tripliciter considerari. Vno modo, secundum seipsam. Et sic manifestum est quòd secundum propriam rationem opponitur magnanimitati: à qua differt secundum differentiam magnitudinis & parvitas circa idem. Nam sicut magnanimus ex animi magnitudine tendit ad magna, ita pusillanimus ex animi parvitate se retrahit à magnis. Alio modo potest considerari ex parte suæ causæ, quæ ex parte intellectus est ignorantia propriæ conditionis: ex parte autem appetitus est timor deficiendi in his quæ falsè estimat excedere suam facultatem. Terrio modo potest considerari quantum ad effectum, qui est retrahere se à magnis quibus est dignus. Sed sicut supra dictum est, oppositio vitij ad virtutem, attenditur magis secundum propriam speciem, quam secundum causam vel effectum. Et ideo pusillanimitas directe magnanimitati opponitur.

9. p. 1. n.
2. ad 3.

Ad primum ergo dicendum, quòd ratio illa procedit de pusillanimitate ex parte causæ quam habet in intellectu. Et tamen non proprie potest dici quod opponatur prudentiæ, etiam secundum causam suam: quia talis ignorantia non procedit ex insipientia, sed magis ex pigritia considerandi suam facultatem (ut dicitur in 4. Ethicor. *) vel exequendi quod suæ subiacet potestati.

l. 4. c. 3.
ad fi. 5.

Ad secundum dicendum, quòd ratio illa procedit de pusillanimitate ex parte effectus.

Ad tertium dicendum, quòd ratio illa procedit ex parte causæ. Nec tamen timor causans pusillanimitatem, semper est timor periculorum mortis. Unde etiam ex hac parte non oportet quòd opponatur fortitudini. Ira autem secundum rationem proprii motus quo quis extollitur in vindictam, non causat pusillanimitatem, quæ deijcit animum: sed magis tollit eam. Inducit autem ad pusillanimitatem, ratione causarum iræ, quæ sunt iniuriæ illatæ: ex quibus deijcitur animus patientis.

Ad

Ad quartum dicendum, quod pusillanimitas est gravius peccatum secundum propriam speciem, quam praesumptio: quia per ipsam recedit homo a bonis, quod est pessimum: ut dicitur in 4. Ethic. * Sed praesumptio dicitur esse nequissima, ratione superbiae ex qua procedit.

c. 3. de li nado ad fin.

QUEST. CXXXIV.

De Magnificencia, in quatuor articulos diuisa.

Deinde considerandum est de magnificencia, & vitijs oppositis.

¶ Circa magnificenciam autem quaeruntur quatuor.

¶ Primo, utrum magnificencia sit virtus?

¶ Secundo, utrum sit virtus specialis?

¶ Tertio, quae sit materia eius.

¶ Quarto, utrum sit pars fortitudinis?

ARTIC. 1.

Utrum magnificencia sit virtus?

662

Ad primum sic proceditur. Videtur, quod magnificencia non sit virtus. Qui enim habet unam virtutem, habet omnes, ut supra habitum * est. Sed aliquis potest habere alias virtutes sine magnificencia. Dicit enim Philosophus in 4. * Ethic. quod non omnis liberalis est magnificus. Ergo magnificencia non est virtus.

4. Eth. 1e. 6. 1. 2. q. 65 ar. 1. * c. 2 pau lo a pr. to. 5.

¶ 2. Praeterea, Virtus moralis consistit in medio, ut patet in 2. † Ethic. Sed magnificencia non videtur consistere in medio: superexcellit enim liberalitatem magnitudine. Magnum autem opponitur paruo sicut extremum, quorum medium est aequale: ut dicitur in 10. Metaph. * Et sic magnificencia non est in medio, sed in extremo. Ergo non est virtus.

† c. 6. 8. 5. tex. 17 18 19. 1. 3

¶ 3. Praeterea, Nulla virtus contrariatur naturali inclinationi, sed magis perficit ipsam, ut supra habitum est †. Sed sicut Philosophus dicit in 4. Ethic. * magnificus non est sumptuosus in seipsum: quod est contra naturalem inclinationem, per quam aliquis maxime providet sibi. Ergo magnificencia non est virtus.

† q. 117. a. 1. arg. 1. 108 ar. 2. * c. 2. post mo. 60 50

Sec. Sec. vol. iij.

H

¶ 4. Præ-